

Kəndli bu gününü dünəni ilə müqayisə edib sabahına səs verdi

Fevralın 7-də keçirilən prezident seçkilərində iri şəhərlərlə yanaşı, regionlarda da seçici fəallığı müşahidə olundu. İnsanlar müstəqilliyin ilk illərindəki çətinlikləri unutmamışlar. Həmin dövr kəndlərdə işiç, qaz yox idi, kəndli əlində vəsait olmadığı üçün torpağı əkib-becərə bilmirdi, ümidi hər yerdən kəsilmişdi. Əlac iş dalınca iri şəhərlərə, qonşu ölkələrə köçməyə qalmışdı.

Yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın təkidlə tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycan kəndində həyat yenidən qaynamağa başladı. Ümummilli Lider keçmiş SSRİ məkanında ilk dəfə olaraq torpaq islahatı həyata keçirdi, kəndli öz torpağının, daha doğrusu, öz taleyinin sahibi oldu. Lakin kənd təsərrüfatında işlərin tam qaydasına düşməsi üçün çox vaxt lazım gəldi. Çünki kolxoz və sovxozlar dağıdılmış, onlara məxsus əmlak talan edilmişdi. Torpağı əkib-becərmək üçün texnika, gübrə, toxum və s. çatışmırdı.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə qəbul edilən regional inkişaf proqramları sayəsində vəziyyət kökündən dəyişdi. Aqrar sektorda başlanmış islahatlar təkcə davam etdirilmədi, həm də təcridən genişləndirilərək kənd təsərrüfatında çalışanların daha çox güzəştlərdən yararlanmalarına imkan yaratdı. İstehsalçılar toxum, ting, damazlıq heyvanların və gübrələrin əldə edilməsində dövlətdən yardım almağa başladılar.

Həmin dövrdə kəndlinin rastlaşdığı əsas çətinliklərdən biri də təsərrüfatlarını genişləndirmək üçün vəsaitin olmaması idi. Kəndli xeyli müddət torpağı əkib-becərə bilmədiyindən əlində vəsait qalmamışdı. Odur ki, dövlət bütün sahələrdə, o cümlədən aqrar sektorda fəaliyyət göstərən sahibkarlara güzəştli kreditlər verməyə başladı. Bu cür kreditlər kəndliyə təsərrüfatını genişləndirmək, istehsalı artırmaq üçün əlavə imkan yaratdı.

Ötən əsrin sonlarında sovetlər birliyindən qalma texnikalar köhnəlmiş, bir çoxu isə sıradan çıxmışdı. O üzdən regionlarda

kənd təsərrüfatı texnikası çatışmazlığı yaranmışdı. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan "Aqroservis" bu çətinliklərin aradan qaldırılmasında önəmli rol oynadı. Kəndli bu yolla ala bilməyi yüksəkkeyfiyyətli texnikadan istifadə etmək imkanı qazandı. Üstəlik, imkanlı fermerlərə kənd təsərrüfatı texnikasının güzəştli qiymətlərlə satışı da təşkil olundu. İndi bir çox kəndlinin özünün şəxsi texnikası var və ilbəl belə kəndlilərin sayı artır.

Bütün bunlarsa nəticəsiz qalmır. Yaşlı nəslin yaxşı yadındadır. Təxminən 20 il əvvəl bazarlarda satılan meyvə və tərəvəzin böyük hissəsi xaricdən gətirilmiş məhsullar idi. Hazırda bunun əksini görürük. İndi Rusiya bazarında ən çox maraq göstərilən meyvə və tərəvəzlər bizim torpağımızın məhsullarıdır. Yəni əvvəl idxal etdiyimiz məhsulları indi Azərbaycan kəndlisi ixrac edir. Bu gün ət və süd məhsulları ilə daxili istehsal hesabına təminat təxminən 80-90 faiz arasındadır. Quş əti və yumurta ilə təminat da yüksək səviyyədədir. Son vaxtlar Rusiyaya yumurta

ixracımız da bu təminatın daxili ehtiyacından artıq olduğunu göstərir.

Statistikaya əsasən, son 20 ildə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi real ifadədə 2,1 dəfədən çox artıb, qeyri-neft sektorunda yaradılmış əlavə dəyərin orta hesabla 10 faizi aqrar sektorun payına düşüb. Həmin dövr kənd təsərrüfatında məhsul istehsalı üçün istifadə edilən əkin sahələrinin həcmi 25,9 faiz genişlənilib, dövlətin dəstəyi sayəsində aqrar sektora investisiya qoyuluşu 11 faiz artıb.

Dövlətin aqrar sektora və fərd olaraq kəndliyə verdiyi dəstəyin nəticəsi konkret sahələrdə də öz əksini tapır. Hesabat dövründə dənli və dənli paxlalıların istehsalında 57,9 faiz, kartofda 31,4 faiz, meyvə və giləmeyvələrdə 2,2 dəfə, pambıqda 2,8 dəfə, tərəvəzdə 74,5 faiz, üzümdə 3,5 dəfə, çay istehsalında isə 19 faiz artım müşahidə edilib. Heyvandarlığa gəldikdə, kəsilmiş ət və süd istehsalının hər birində 2 dəfə artım olub. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracında isə 10 dəfədən çox artım qeydə alınıb.

Ölkəmizdə son dövrlər kənd təsərrüfatında müasir texnikalardan və innovasiyalardan istifadə genişlənilib, "ağıllı kənd təsərrüfatı" həllərinin tətbiqinə başlanılıb. Bu məqsədlə aqrar sektorda idarəetmə sistemi təkmilləşdirilib, o cümlədən Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemi tam tətbiq olunub, onun geniş əhatə bazası yaradılıb ki, torpaqdan daha səmərəli istifadə etməklə yüksək səviyyədə məhsul istehsalına nail olunsun.

Ölkədə kəndlinin təsərrüfat qayğıları ilə yanaşı, sosial problemlərinin həllinə də xüsusi əhəmiyyət verilir. Kəndlinin üzləşdiyi məişət çətinliklərini həll etmək üçün kəndarası yollar, elektrik, qaz və su xətləri çəkilir. Bu gün hətta ucqar dağ kəndlərinin sakinləri internetdən istifadə edirlər. Bütün bunlardan sonra prezident seçkilərində region əhalisinin, o sıradan kənd seçicisinin İlham Əliyevə yekdilliklə səs verməsi təbii bir hadisədir.

*Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az